

POLITIKA BOJA PROTI PODVODOM

1. ÚVOD

Úrad vlády SR ako vykonávateľ komponentu 9, komponentu 10 - investície 2, komponentu 14 - reformy 3 a komponentu 16 – investície 1 a 4 (ďalej len „ÚVSR“) sa týmto zaväzuje k dodržiavaniu integrity, objektivity, čestnosti a vysokého právneho a morálneho štandardu v boji proti podvodom korupcii a korupčnému správaniu. Cieľom tejto politiky je podporovať etickú kultúru, ktorá odrádza od podvodných činností, a uľahčiť predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie, ako aj vývoj postupov, ktoré pomôžu pri vyšetrovaní podvodov a súvisiacich trestných činov a ktoré zabezpečia, aby sa takéto prípady včas a zodpovedajúcim spôsobom riešili. Za týmto účelom boli v podmienkach ÚVSR zavedené postupy na **oznamovanie podvodov, korupcie, korupčného správania a predchádzanie situáciám, pri ktorých dochádza ku konfliktu záujmov.**

Pojem **podvod** sa bežne používa na opísanie širokej škály pochybení, vrátane krádeže, korupcie, sprenevery, úplatkárstva, falšovania, skresľovania skutočností, kolúzie, prania špinavých peňazí a zatajovania podstatných skutočností. Často zahŕňa podvodné konanie s cieľom získať osobný prospech, prospech osoby blízkej alebo tretej strany, alebo zapríčiniť stratu pre iných – úmysel je kľúčovým prvkom, ktorým sa podvod odlišuje od bežného pochybenia. Podvod nemá len potenciálny finančný dôsledok, ale môže pri implementácii Plánu obnovy a odolnosti SR a vykonávaní mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „mechanizmus“) spôsobiť poškodenie dobrej povesti vykonávateľov, ktorí každý na svojej úrovni zodpovedajú za efektívne a účinné riadenie prostriedkov mechanizmu.

Korupcia je ponúkanie, sľubovanie, poskytnutie, prijatie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek majetkovej alebo nemajetkovej hodnoty, priamo alebo cez sprostredkovateľa, v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu alebo v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu za to, aby konala alebo sa zdržala konania v súvislosti s plnením svojich povinností, výkonom právomocí, povolania alebo funkcie¹.

Korupčné správanie je konanie poškodzujúce verejný záujem, najmä zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, uprednostňovanie osobného záujmu pred verejným záujmom pri plnení služobných alebo pracovných úloh, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez oprávneného nároku na poskytnutie protislužby (tzv. prikrmovanie), prejavy, o ktorých je možné odôvodnene predpokladať, že osoba dáva najavo svoj úmysel byť účastníkom korupčného vzťahu.

Korupčným rizikom sa rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie, vrátane podmienok, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre korupciu alebo korupčné správanie.

Ku **konfliktu záujmov** dochádza, ak je nestranný a objektívny výkon úradnej funkcie osoby ohrozený z dôvodov týkajúcich sa rodiny, citového života, politickej alebo národnej príslušnosti, ekonomického záujmu alebo akéhokoľvek iného spoločného záujmu napríklad so žiadateľom o prostriedky z fondov EÚ alebo z mechanizmu alebo s ich prijímateľom.

Preto ÚVSR považuje opatrenia na zabránenie podvodom, korupcii, korupčnému správaniu a konfliktu záujmov a ich odhaľovanie za mimoriadne dôležité.

¹ Čl. 2 ods. 1 písm. b) Smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie na Úrade vlády SR

2. ZODPOVEDNOSTI

V rámci ÚVSR plnia úlohy súvisiace s riadením rizika podvodu, korupcie, korupčného správania a konfliktu záujmov vedúci zamestnanci, t. j. generálni riaditelia sekcií, riaditelia odborov a vedúci oddelení. Zároveň podľa čl. 3 ods. 1 smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie na Úrade vlády SR, osoba vykonávajúca dohľad dohliada na riadne fungovanie systému riadenia protikorupčných činností. Osobu vykonávajúcu dohľad menuje vedúci Úradu vlády a súčinnosť pri plnení úloh jej poskytuje organizačný útvar, v pôsobnosti ktorého je prevencia korupcie.

Vedúci zamestnanci ÚVSR nesú zodpovednosť za každodenné riadenie rizika podvodov, prípadné prijatie akčných plánov, a sú povinní zabezpečiť:

- existenciu zodpovedajúceho systému vnútornej kontroly v ich oblasti pôsobnosti,
- informovanie podriadených zamestnancov v ich oblasti pôsobnosti o možných rizikách vzniku podvodov, korupcie, korupčného správania alebo konfliktu záujmov,
- zaistenie náležitej starostlivosti a vykonávanie preventívnych opatrení v prípade podozrenia z podvodu, korupcie, korupčného správania alebo konfliktu záujmov,
- riešenie identifikovaných prípadov podvodu, korupcie, korupčného správania alebo konfliktu záujmov v súlade s osobitnými predpismi, napr. postúpenie prípadného vyšetrovania trestných činov príslušným vyšetrovacím orgánom.

3. OZNAMOVANIE PODVODOV

ÚVSR má zavedené nasledujúce postupy pre nahlásovanie podvodov:

- Oznámenie o protispoločenskej činnosti môže zamestnanec ÚVSR podať v písomnej forme na adresu zodpovednej osoby² alebo v elektronickej forme na adresu oznamovatel@vlada.gov.sk.³ Zodpovedná osoba, zamestnávateľ a zamestnanci sú povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri preverovaní oznámenia.⁴ Oznámenie môže byť aj anonymné.
- Podvod je možné nahlásiť prostredníctvom osobitného formulára nachádzajúceho sa na webovom sídle Plánu obnovy a odolnosti SR <https://www.planobnovy.sk/kontakt/nahlasovanie-podvodneho-spravania/>, ktorý umožňuje anonymné aj neanonymné nahlásenie podvodného správania. Podvod je možné nahlásiť aj prostredníctvom e-mailovej adresy podvody@vlada.gov.sk.
- V prípade identifikovania podozrenia z trestných činov, vrátane podvodov s dopadom na finančné prostriedky EÚ a štátny rozpočet je možné dané podozrenie nahlásiť orgánom činným v trestnom konaní prostredníctvom e-mailovej adresy infoirq@minv.sk.
- Anonymné nahlásovanie podozrení z podvodov s dopadom na finančné prostriedky EÚ na OLAF (EK) je možné urobiť prostredníctvom webového sídla https://fns.olaf.europa.eu/main_sk.htm alebo Európskej prokuratúre prostredníctvom webového sídla <https://www.eppo.europa.eu/sk/nahlasenie-trestneho-cinu-europskej-prokuraturo>.

² Zodpovednou osobou je útvar Úradu vlády SR, v ktorého pôsobnosti je prevencia korupcie.

³ Čl. 3 smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 17/2019 o vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti na Úrade vlády SR.

⁴ Čl. 9 smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 17/2019 o vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti na Úrade vlády SR.

Uvedené kanály oznamovania môžu využiť aj osoby, ktoré nie sú v pracovnoprávnom alebo inom obdobnom pracovnom vzťahu s Úradom vlády SR.

Všetky oznámenia sú vybavované v najprísnejšej tajnosti a v súlade so zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a internými predpismi Úradu vlády SR. Zamestnanci majú povinnosť zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri preverovaní oznámenia. Odvetné opatrenie alebo odvetná činnosť proti oznamovateľom je zakázaná.⁵

4. RIADENIE RIZÍK

Podľa čl. 6 smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie na Úrade vlády SR, ÚVSR zisťuje, identifikuje a analyzuje korupčné riziká, stanovuje ich významnosť, určuje opatrenia na ich odstránenie alebo zmiernenie, implementuje prijaté opatrenia a vyhodnocuje ich efektívnosť a účinnosť.

Pri riadení korupčných rizík sa využíva softvérový nástroj na riadenie korupčných rizík a iné metódy, ktorými sa zisťujú, identifikujú a klasifikujú faktory s vplyvom na vznik a existenciu korupčných rizík. V rámci riadenia korupčných rizík sa vytvorí, aktualizuje a udržiava katalóg korupčných rizík, ktorý je faktografickým a dôkazným podkladom na prijímanie opatrení na zmiernenie alebo odstránenie korupčných rizík.

Posúdenie korupčných rizík uskutočňuje ÚVSR spravidla na ročnej báze.

V rámci riadenia korupčných rizík sa zohľadňuje najmä:

- a) miera vystavenia pracovnej pozície korupčnému riziku,
- b) kvalita a efektívnosť systému riadenia protikorupčných činností,
- c) rozsah oprávnení pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy,
- d) efektívnosť podpory presadzovania etického konania, protikorupčnej kultúry, kultúry verejnej integrity pri výkone povinností,
- e) transparentnosť postupov pri rozhodovaní,
- f) účinnosť kontrolných mechanizmov, pričom zohľadní kontrolné mechanizmy podľa osobitného predpisu,
- g) kvalita systému ochrany oznamovateľov,
- h) uplatňovanie osobnej zodpovednosti.

Osobitné posúdenie rizík podvodu vo vzťahu k vykonávaniu komponentu 9, komponentu 10 - investície 2, komponentu 14 - reformy 3 a komponentu 16 – investície 1 a 4 uskutočňuje ÚVSR spravidla na ročnej báze, pričom tento nástroj pokrýva pravdepodobnosť a dopad špecifických a bežne známych rizík podvodu, ktoré sa dotýkajú pracovnej činnosti organizačných útvarov ÚVSR.

5. OPATRENIA PROTI PODVODOM

Na odhaľovanie rizikových operácií ÚVSR zabezpečuje, že zamestnanci sú informovaní o rizikách podvodov a zúčastňujú sa odbornej prípravy v oblasti boja proti podvodom. Do budúca bude ÚVSR okrem v súčasnosti dostupných nástrojov (napr. registre, databázy, verejná časť ITMS2014+) používať aj IT nástroje (ako je napríklad informačný a monitorovací systém plánu obnovy - ISPO alebo nástroj ARACHNE).

ÚVSR dôkladne a rýchlo skúma všetky prípady podozrení z podvodov, korupcie a korupčného správania, o ktorých sa dozvie a ku ktorým došlo, s cieľom zlepšiť v prípade potreby vnútorný systém riadenia a kontroly.

---

⁵ Čl. 6 ods. 1 smernice vedúceho Úradu vlády SR č. 17/2019 o vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti na Úrade vlády SR.

Na základe identifikovaných korupčných rizík na ÚVSR, odbor prevencie korupcie každoročne pripravuje aktualizáciu Rezortného protikorupčného programu⁶, ktorý stanovuje konkrétne úlohy na zmiernenie a odstránenie zistených korupčných rizík na ÚVSR.

6. KONFLIKT ZÁUJMOV

ÚVSR je pri poskytovaní prostriedkov mechanizmu povinný konať tak, aby nehrozil, nevznikol a netrval konflikt záujmov.⁷ Každý zamestnanec ÚVSR predchádza konfliktu záujmov najmä tým, že:⁸

- sa zdrží osobných záujmov alebo záujmov inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré môžu ovplyvniť výkon pracovných úloh alebo služobných úloh vo verejnom záujme,
- vykoná všetky potrebné úkony na prevenciu konfliktu záujmov a na riešenie možného konfliktu záujmov,
- nezneužíva informácie získané v súvislosti s vykonávaním pracovných úloh a služobných úloh na osobný záujem alebo záujem inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby,
- vyhýba sa nezákonnému zvýhodňovaniu fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá spolupracuje alebo má záujem spolupracovať s Úradom vlády SR,
- neponúka a neposkytuje fyzickej osobe alebo právnickej osobe žiadnu výhodu vyplývajúcu z jeho postavenia v organizačnej štruktúre služobného úradu,
- prekonzultuje situáciu s vedúcim zamestnancom pri pochybnostiach, či sú jeho aktivity mimo výkonu pracovných úloh alebo služobných úloh zlučiteľné s jeho postavením zamestnanca,
- nezneužíva svoje postavenie alebo funkciu v záležitostiach, ktoré nesúvisia s plnením jeho pracovných úloh alebo služobných úloh.

Každý zamestnanec ÚVSR je povinný oznámiť služobnému úradu bez zbytočného odkladu akýkoľvek skutočný alebo možný konflikt záujmov.⁹

Zamestnanec, ktorý je v konflikte záujmov, nesmie rozhodovať alebo zúčastňovať sa na rozhodovaní vo veci, ktorej sa konflikt záujmov týka, ani mať prístup k informáciám, ktoré sa danej veci týkajú. Nadriadený určí iného zamestnanca, ktorý bude rozhodovať vo veci alebo zúčastňovať sa na rozhodovaní vo veci namiesto zamestnanca, ktorý je v konflikte záujmov.¹⁰

Ak má zamestnanec pochybnosť o svojom konflikte záujmov, bez zbytočného odkladu to oznámi svojmu nadriadenému. Nadriadený zamestnanec vec posúdi a ak je zamestnanec v konflikte záujmov, zabezpečí, aby sa nepodieľal na plnení služobných úloh alebo pracovných úloh, najmä na konaní a rozhodovaní, a nemal prístup k informáciám, ktoré sa danej veci týkajú.¹¹

Pri riešení konfliktu záujmov je možné:

- poveriť zamestnanca vykonávaním iných činností, kde nebude v konflikte záujmov,
- vylúčiť zamestnanca z rozhodovania, ak má reálny, potenciálny alebo zdanlivý konflikt záujmov,
- zamedziť, aby nemal zamestnanec prístup k dokumentom a informáciám, ak môže mať reálny, potenciálny alebo zdanlivý osobný záujem.

7. KONZULTÁCIE

⁶ Dostupné na: <https://www.bojprotikorupcii.gov.sk/rezortny-protikorupcny-program-uradu-vlady-sr/>

⁷ § 24 zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁸ Čl. 14 ods. 1 Smernica vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie na Úrade vlády SR.

⁹ Čl. 14 ods. 2, tamže.

¹⁰ Čl. 14 ods. 3, tamže.

¹¹ Čl. 14 ods. 4, tamže.

V prípade pochybností týkajúcich sa oznamovania protispoločenskej činnosti, diskriminácie, konfliktu záujmov, prijímania darov, korupčného správania a pri pochybnostiach v súvislosti s korupčnými rizikami sú zamestnanci oprávnení požiadať o konzultáciu odbor prevencie korupcie Úradu vlády SR¹² resp. osobu vykonávajúcu dohľad.¹³ V prípade konkrétnej etickej dilemy zamestnanca je možné kontaktovať aj Radu pre štátnu službu na emailovej adrese rss@vlada.gov.sk.

8. ZÁVER

Podvod sa môže prejavovať rôznymi spôsobmi. ÚVSR sa hlási k **politike nulovej tolerancie voči podvodom a voči korupcii, korupčnému správaniu a konfliktu záujmov**. ÚVSR má zavedený systém, ktorý je navrhnutý na predchádzanie podvodnému konaniu a jeho odhaľovaniu a náprave jeho dôsledkov, ak k nemu dôjde. Túto politiku a všetky príslušné postupy a stratégie bude ÚVSR aktívne a kontinuálne preskúmať a aktualizovať.

9. RELEVANTNÉ DOKUMENTY

- Etický kódex štátneho zamestnanca (s komentárom)¹⁴
- Smernica vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o opatreniach v oblasti prevencie korupcie na Úrade vlády SR
- Smernica vedúceho Úradu vlády SR č. 17/2019 o vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti na Úrade vlády SR
- Príkaz vedúceho Úradu vlády SR č. 1/2020 o Protikorupčnej politike Úradu vlády SR
- Zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov

---

¹² Čl. 25, tamže.

¹³ Čl. 3 ods. 2 tamže.

¹⁴ Dostupné na: <https://radaprestatnuslužbu.vlada.gov.sk/eticky-kodex-statneho-zamestnanca/>